

godin, da je Solovjev u svojim idejama u svem kopirao biskupa Strossmayera, a u bogoslovskoj terminologiji, da je usisao sasvim izraze bogoslovskih kompendija, naročito Hurtera i skolastičkih teologa, pa ga zato nazivaju „бѣдный и зинутавшійся“ (siromah i zalutao), te kažu da „рабѣски повторяеть взгляды знаменитаго епископа Штросмайера“ (ropski ponavlja ideje znamenitog biskupa Strossmayera).

Pisac je uzeo u obranu ugled Solovjeva, te u ovoj raspravi bjelodano dokazao njegovu posvemašnju samostalnost u mišljenju, do kojega je došao neumornim, solidnim i nepristranim studijem originalnih izvora stare crkvene tradicije, sačuvanje u aktima crkvenih sabora i u patrističkim kolekcijama. Solovjev je svoje nazore i ideje objelodanio u svojim spisima već prije, nego li se uopće upoznao sa Strossmayerom. Strossmayera je naime pohodio g. 1886., a svoje katoličko naziranje objelodanio je u raspravi „Великій царь“ g. 1883., gdje je opravdavao primat rimskoga biskupa. Ako bi se uopće moglo govoriti o međusobnoj ovisnosti Solovjeva i Strossmayera, tada je ispravnije tvrditi, kako priznaje i g. dr. Rittig kao naročiti poznavalac Strossmayerove ideologije, da je Strossmayer bio donekle pod uplivom ideja filozofa Solovjeva, koji je imao još mnogo zamašnije i veličajnije koncepcije o zadaći katolicizma u svijetu od Strossmayera. Prof. Grivec nadalje upozorava, da su mnogo povoljnije sudili o veličini Vladimira Solovjeva prigodom 10-godišnjice njegove smrti ugledni ruski filozofi Berdjajev, Bulgakov, Trubeckoj i drugi, koji su Solovjeva smatrali najumitijim nacionalnim ruskim filozofom, propovjednikom i prorokom, kojim bi se mogli ponositi i najkulturniji narodi Evrope. Bit će stoga ispravnije mišljenje ruskih predratnih umnih korifeja i objektivnih posmatralaca o veličini Solovjeva, nego li tendencijozno potcjenjivanje njegove veličine sa strane današnje ruske emigrantske inteligencije. Preporučamo brošuru svima, koji se zanimaju za izbluže poznavanje ličnosti Vladimira Solovjeva.

Dr. I. O.

Dr. Fr. Grivec: Slovanska Apostola sv. Ciril in Metod, 180—8°, naklada Apost. sv. Cir. in Metoda u Ljubljani 1927., cij. 15 Din.

Povodom 1100-godišnjega jubileja rođenja sv. Ćirila jednoga između braće slavenskih apostola napisao je naš poznati stručni poznavalac života ove dvoje svete braće vrlo lijepo obradeni životopis sv. Ćirila i Metoda. Posebno se odlikuje ovo djelo rijetkim svojstvima, kojima natkriljuje dosadašnje životopise i studije o tim svecima, jer je pisano veoma zanimivim popularnim stilom, ali tako, da je čitava obradba osnovana i crpljena na strogo kritički i znanstveno zajamčenim podacima, upotrebljenim iz raznih stručnih studija, pisanih sa naučnim aparatom.

Pisac je detaljno osvijetlio čitav život sv. braće počevši od njihove mladosti do smrti, te prikazao svu veličinu njihova katoličkog zanosa, koji ih je poticao na toliko požrtvovno misijsko djelovanje među slavenskim narodima. Naročito se vidi njihov apostolski samoprijegor u svladavanju najrazličitijih zapreka, što ih susreću zbog svakojakih političkih i podlih egoističkih spleta od strane onih, koji nijesu shvatili uzvišeni poziv i mi-

siju katoličke crkve među narodima, već su je nastojali zlorabiti u svoje tendenciozne ljudske svrhe. Sveta su braća dubokim vjerskim shvaćanjem svoga misijskog poziva vinula se daleko iznad slabosti ljudskih elemenata, koji su sprečavali njihovu misiju. Napose je pak značajna za njihov apostolski rad njihova nepokolebiva vjernost sv. rimskoj Stolici, s kojom stoje u neprekinutoj vezi, premda se baš u to doba u njihovu zaviježaju počinju kolebati veze crkvenog jedinstva zbog Fotijevih smutnja.

Osobito je pomno ocrtao pisac kult sv. braće kod svih slavenskih naroda, jer se svi Slaveni osjećaju zaduženi prema sv. braći, budući da su što izravno, što neizravno baštinili po njima blago Kristove vjere i njihovom zaslugom zasjala je Slavenima luč sv. Evandjelja. Opširnije je obrađeno poglavlje o kultu sv. braće među Slovencima, gdje je naročito propagirao taj kult zaslužni biskup Anton Martin Slomšek, združujući s njime ideju rada za crkvenog jedinstvo.

O kultu sv. Ćirila i Metodija kod Hrvata nije htio pisac da u slovenskom izdanju ovoga djela opširno govori zbog toga, jer je predviđeno posebno hrvatsko izdanje ovoga njegovog djela, gdje imade to poglavlje biti naročito opširno obrađeno.

U dodatku predočio je tijesni vez kulta sv. braće s kultom Bl. Dj. Marije, koju su osobito štovali slavenski Apostoli. Najposlije naglasio je zamašaj kulta sv. braće s obzirom na savremenu ideju rada za obnovu crkvenog jedinstva, na koju skreću posebnu brigu i pažnju svi veliki pape posljednjih decenija onamo od Pija IX. sve do današnjega sv. Oca Pija XI., kao što i svekoliki katolički episkopat naše države, što se vidi po znamenitim okružnicama na Duhove g. 1919. i posljednjoj iz oktobarske biskupske konferencije g. 1926.

Posebnu vrijednost daje djelu još vrlo ukusna vanjska oprema, te mnogobrojne ilustracije (42), koje osvjetljaju različite arheološke podatke iz života sv. braće, te neprekinutu tradiciju intenzivnoga njihova kulta. Osobito su znaatne reprodukcije novijih znamenitih ruskih religioznih slikarskih umjetnika Vasnecova i Nesterova, koje nam ilustriraju duboku religioznu crtu slavenske duše. Ovo djelo g. prof. Grivca je dakle u svakom pogledu vanredno dobro uspjelo, te će ostati ne samo u slavenskoj popularno nabožnoj već i u naučnoj literaturi kao vrijedan i dostojan spomen slavlja 1100 jubileja rođenja sv. Ćirila, a povrh toga mnogo doprinijeti za popularizaciju kulta sv. braće i raširenje ideje crkvenog jedinstva u širim slojevima. Bilo bi stoga vrlo poželjno, da što prije ugleda ovo djelo svjetlo u hrvatskoj redakciji.

Dr. Janko Oberški.

Vjekoslav Noršić: Povijest župe sv. Barbare u Bedekovčini 1726.— 1926. — 56—8° (Samobor 1926.) —

U toj monografiji ocertan je povodom 200-godišnjice opstanka župe sv. Barbare u Bedekovčini njezin osnutak, različite nezgode i teškoće, što su snalazile župnu crkvu i župu, zatim restauracije što su izvedene na crkvi. Osnivač župe bio je Nikola pl. Bedeković-Komorski, zagrebački opat i kanonik, potomak odlične zagorske plemićke porodice, koja je dala Crkvi 15